

خبرایات

واقع گرایی به سبک سهراب

جواد طوسی

● «واقعیت‌گرایی» در سیر تاریخی سینمای ایران، نشانه‌های متفاوتی داشته است. مثلا فرخ غفاری در «جنوب شهر» و «شب قوزی» بیش از همه به فضاسازی و لحن اهمیت می‌دهد. در «شوهر آهوخانم» داوود ملاپور و «آرامش در حضور دیگران» ناصر تقوایی، متن داستانی علی‌محمد افغانی و غلامحسین ساعدی نحوه مواجهه با واقع‌گرایی را مشخص می‌کنند که در فیلم ملاپور مضمون و در کار تقوایی فرم و میزاسنن غالب است. از طرفی می‌بینیم که در همان دوران «موج نو» واقع‌گرایی مسعود کیمیایی در اغلب آثارش (از جمله قیصر، بلوچ، خاک و گوزنها) همراه با روایت‌پردازی کلاسیک و توجه اساسی به موقعیت‌های نمایشی و مؤلفه‌های بصری سینما بازتاب می‌یابد. یا امیر نادری در «خداحافظ رفیق»، «تنگنا» و «مرثیه» یا حسنی مستندگونه به سراغ واقعیت می‌رود اما از میان فیلم‌سازان موج نو سهراب شهیدثالث که دیروز سالگرد تولدش بود، حکایت دیگری دارد. او یک نمونه استثنایی از فیلم‌سازانی است که با همان دو فیلم بلند سینمایی اولش یعنی «یک اتفاق ساده» (۱۳۵۲) و «طبیعت بی‌جان» (۱۳۵۴)، سبک‌پذیربودن خودش را در فضایی واقع‌گرایانه به اثبات رساند. ریتم کند جاری در دنیای او و آدم‌هایش، همخوانی لازم با تفکر و جهان‌بینی بدبینانه‌اش و دور باطلی که شخصیت‌های محدود فیلم‌هایش در زندگی یکنواخت و تکراری روزمره‌شان طی می‌کنند، دارد. آن پسر نوجوان فیلم «یک اتفاق ساده» که گریزی از حمل‌پایی ماهی‌های قاچاق و نظاره‌گردن پدر بخت‌برگشته‌اش ندارد و آن سوزن‌بان پیر «طبیعت بی‌جان» و همسر فرتوت و خانه‌نشینش که به تکرار و سکوتی مرگ‌بار در زندگی‌شان خو کرده‌اند، در بطن واقعیت کسالت‌بارشان، فرم دلخواه شهیدثالث را پیشنهاد می‌دهند. این همان استثنایی است که از آن سخن گفتم؛ سینمایی کاملاً شخصی و مستقل و در عین حال واقع‌گرا و به شدت تلخ و اندوه‌بار. شهیدثالث در مهاجرت خود به آلمان این سبک و شیوه کار و نگاه بدبینانه متأثر از نویسنده موردعلاقه‌اش آنتوان چخوف را ادامه می‌دهد که «توبیا» یکی از بهترین و متفاوت‌ترین آثار این دوره فیلم‌سازی‌اش است. سهراب شهیدثالث دنیای بی‌قرار و ناآرام و ذهن‌جونزده و آشفته‌اش را در زندگی شخصی و هنری، به شکلی بی‌پریایه نشان داد و آرام گرفت. یادش گرامی...

جاری‌چی

آزمون ورودی ارکستر فیلارمونیک تهران برگزار می‌شود

● آزمون ورودی ارکستر فیلارمونیک تهران برای سازهای زهی در روز جمعه، پانزدهم تیر، برگزار می‌شود. از آنجایی که ارکستر فیلارمونیک تهران به رهبری آرش گوران، کنسرت جدیدش را در پیش‌رو دارد، تصمیم دارد مانند روال همیشگی‌اش در حمایت و جذب نوازندگان جدید و توانا آزمون ورودی برای سازهای زهی برگزار کند. قطعات تعیین‌شده از سوی داوران برای آزمون شامل یک موومان از کنسرتوی دلخواه (به غیر از موومان آهسته) هم‌چنین یک قطعه یا اتود که ترجیحا از میان قطعات ویرتوز انتخاب شده باشد، است. مهلت ثبت‌نام برای شرکت در این آزمون تا دوازدهم تیرماه است و هزینه ثبت‌نام ۵۰ هزار تومان (غیرقابل بازگشت) خواهد بود. متقاضیان برای شرکت در این آزمون باید اطلاعات خود شامل رزومه هنری و قطعات انتخابی را به شماره واتساپ (۰۹۳۷۴۱۰۶۶۶۰) ارسال کنند. علاقه‌مندان به فعالیت‌های ارکستر فیلارمونیک تهران برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به وب‌سایت ارکستر به آدرس (www. tehranphil. com) مراجعه کنند.

مایکل جکسون سوزه یک نمایشگاه شد

● مجموعه‌ای از آثار هنری الهام گرفته‌شده از «مایکل جکسون»، خواننده معروف و درگذشته موسیقی پاپ، در لندن در معرض نمایش عمومی قرار گرفته است. نمایشگاهی با عنوان «مایکل جکسون: روی دیوار» شامل مجموعه‌ای از نقاشی‌های پرتره از این خواننده آمریکایی و دیگر آثار هنری الهام گرفته‌شده از او، از جمله کلاژ، بافت، ویدئو و چیدمان می‌شود. از مهم‌ترین آثار این نمایشگاه می‌توان به نقاشی پرتره اندی وارهول، نقاش معروف آمریکایی، از مایکل جکسون در سال ۱۹۸۴ و همچنین آخرین سفارش نقاشی پرتره از او اشاره کرد که توسط کندی ویلی روی یک ژاکت کشیده شده و در سال ۲۰۰۹ پس از مرگ جکسون تکمیل شد.

بهناز شیربانی: «سراسر شب»، تازه‌ترین اثر سینمایی فرزاد مؤتمن، به‌زودی اکران خواهد شد. این خبری است که روز گذشته شورای پروانه نمایش اعلام کرد؛ فیلمی که سال گذشته در میان آثار حاضر در جشنواره فیلم فجر به نمایش گذاشته نشد و در نهایت سهمی از حضور در جشنواره جهانی فجر نیز نصیبش نشد. فرزاد مؤتمن سال گذشته در گفت‌وگویی با برنامه «سینما دو» در ارتباط با عدم حضور فیلمش در جشنواره گفت: «نه‌تنها در مورد فیلم من، بلکه در سایر موارد نیز اتفاقات بدی افتاده است. «سراسر شب» یازدهمین فیلم من است و از بین فیلم‌های قبلی، هشت فیلم در بخش مسابقه شرکت داشته و پنج‌بار کاندیدای سیمرغ شده‌ام و هیچ‌وقت اعتراض نکردم. احساس می‌کنم «سراسر شب» فیلم خاصی است و برایم عجیب است که این فیلم در بخش مسابقه پذیرفته نشد. وقتی به فهرست فیلم‌های انتخاب‌شده نگاه کردم، متوجه شدم انکار نوعی مهندسی در انتخاب فیلم‌ها وجود داشته است.»

با همه اینها، «سراسر شب» با وجود خیرهایی که مبنی‌بر حضورش در جشنواره جهانی فجر منتشر شد، به دلیل ناتمام‌ماندن مراحل فنی از رقابت در این رویداد هنری هم بازماند و در نهایت در میان انبوهی از فیلم‌های در صف اکران‌مانده منظر زمان مناسب برای اکران است. فرزاد مؤتمن در ارتباط با همه اینها، «سراسر شب» با وجود خیرهایی که مبنی‌بر حضورش در جشنواره جهانی فجر منتشر شد، به دلیل ناتمام‌ماندن مراحل فنی از رقابت در این رویداد هنری هم بازماند و در نهایت در میان انبوهی از فیلم‌های در صف اکران‌مانده منظر زمان مناسب برای اکران است. فرزاد مؤتمن در ارتباط با همه اینها، «سراسر شب» با وجود خیرهایی که مبنی‌بر حضورش در جشنواره جهانی فجر منتشر شد، به دلیل ناتمام‌ماندن مراحل فنی از رقابت در این رویداد هنری هم بازماند و در نهایت در میان انبوهی از فیلم‌های در صف اکران‌مانده منظر زمان مناسب برای اکران است. فرزاد مؤتمن در ارتباط

پرویز کیمیای، سینماگر برجسته ایرانی است که نقش بسزایی در موج‌نوی سینمای ایران دارد. او در سال ۱۳۵۲ برای فیلم «مغولها» جایزه ویژه هیئت داوران جشنواره بین‌المللی فیلم تهران را از آن خود کرد. همچنین در سال ۱۹۷۶ برای فیلم «باغ سنگی» برنده خرس نقره‌ای جشنواره فیلم برلین شد و برای فیلم «همه‌جای ایران سرای من است» سیمرغ بلورین هفدهمین جشنواره فیلم فجر را کسب کرد. همچنین در ژوئن سال ۲۰۱۵، به نمایشگاه‌گردانی آندره لیسونی، فیلم‌های «یا ضامن آهو»، «مغولها»، «باغ سنگی»، «پ مثل پلیکان» و «اوکی مستر» در گالری تیت مدرن لندن به نمایش گذاشته شد. فیلم‌های کیمیای، تجربی و واکنگراند و مشخصا جوهره‌های ضداستعماری دارند. از دیگر مؤلفه‌های سینمای کیمیای می‌توان از گسست زمانی در روایت نام برد که برساننده ابهام و تعلیق است.

گروه هنری «ایران- ایران»، در مراسمی لوحی را به پاس یک عمر تلاش این سینماگر برجسته به او اهدا کرد. این لوح که توسط آتیما احتیاط طراحی شده، ملهم از یکی از کتیبه‌های جیرفت است که روی خشت خام اجرا شده است.

پرفورمنس آرت آراتا؛ یک وناسیون مدرن؟

«آراتا» کاری از مونا زاهد، یکی از پرفورمنس‌آرت‌های به‌اجرادرآمده در قالب لایه اول پروژه فرهنگی، هنری «ایران- ایران»، به نام گوزن زرد ایرانی بود. در بدو ورود به تاریکی تماشاخانه، نوارهای زرد اعلام خطر دیده می‌شوند که فضا را به دو قسمت تقسیم می‌کنند: خطرناک و بی‌خطر. فضا در دوقطبی خطر و بی‌خطری گرفتار است. واقعیت این است که با توجه به برداشت و تایلل مخاطب است که او می‌تواند خود را در منطقه‌ای امن یا خطرناک احساس کند وگرنه بالقوه هر دوی این موقعیت‌ها در هر دو طرف خطوط وجود دارند: خطر و امنیت، مرز مسلمی ندارند.

هنر

مؤتمن: بیش از ظرفیت سینماها فیلم تولید می‌کنیم

عکس: سر صحنه فیلم «سراسر شب»

که مراحل فنی‌اش تمام شده و اردیبهشت‌ماه بود که برای دریافت پروانه نمایش ارائه شد و ظاهرا تعداد زیاد فیلم‌ها برای دریافت پروانه نمایش، کمی باعث وقفه در این ماجرا شد.

کارگردان فیلم سینمایی «شب‌های روشن» در پاسخ به این پرسش که در ماه‌های گذشته شرایط اکران دچار افت‌وخیزهایی شده و سینما به نسبت سال گذشته ماه‌های پرورقتی را سپری نکرده است

او ادامه داد: «فیلم مدت‌زمان زیادی است

و نگاه او به اکران فیلمش در این شرایط چیست؟ گفت: «قطعاً برای من هم نگرانی‌هایی از این بابت وجود دارد. مشکل اساسی اینجاست که ما بیش از ظرفیت سینماها فیلم تولید می‌کنیم و قطعا فیلم‌های تولیدشده در طول سال باید کمتر از چیزی باشد که در حال حاضر داریم، به همین دلیل مشکل اساسی ما این است که بین تولید و اکران فیلم‌هایمان فاصله‌های بسیار زیادی داریم.»

او ادامه داد: «متأسفانه در ایران نسبت به اکران فیلم‌ها کور حرکت می‌کنیم و برنامه‌ریزی درستی در این زمینه وجود ندارد و با توجه به این شرایط من هم نگران زمان اکران فیلم هستم، اما «سراسر شب» فیلم متفاوتی است و امیدوارم مخاطبان هم از فیلم لذت ببرند.»

مؤتمن در پاسخ به این پرسش که طبق صحبت‌هایی که درمورد فیلم صورت گرفته است بسیاری این فیلم را نزدیک به «شب‌های روشن» توصیف می‌کنند، گفت: «نمی‌توان اینن دو فیلم را شبیه هم دانست، اما اشاره‌هایی از شب‌های روشن» را می‌توان در «سراسر شب» دید.» او ادامه داد: «خوشبختانه «سراسر شب» پشت‌صحنه خوبی داشت و یقین دارم فیلمی که پشت‌صحنه خوبی دارد، این انرژی به مقابل دوربین هم منتقل می‌شود. امیدوارم فیلم در شرایط مناسب اکران شود و مخاطبان هم از دیدنش لذت ببرند.»

مؤتمن در پاسخ به این پرسش که طبق صحبت‌هایی که درمورد فیلم صورت گرفته است بسیاری این فیلم را نزدیک به «شب‌های روشن» توصیف می‌کنند، گفت: «نمی‌توان اینن دو فیلم را شبیه هم دانست، اما اشاره‌هایی از شب‌های روشن» را می‌توان در «سراسر شب» دید.» او ادامه داد: «خوشبختانه «سراسر شب» پشت‌صحنه خوبی داشت و یقین دارم فیلمی که پشت‌صحنه خوبی دارد، این انرژی به مقابل دوربین هم منتقل می‌شود. امیدوارم فیلم در شرایط مناسب اکران شود و مخاطبان هم از دیدنش لذت ببرند.»

چنان‌که در کتاب تاریخ تئاتر جهان آمده است، در سال ۸۰ میلادی کولوسئوم افتتاح شد. در مراسم افتتاحیه کولوسئوم که صد روز طول کشید، حدود ۹ هزار حیوان کشته شدند.

اما درباره سنت شکار در ایران، از آثار تاریخی فراوان برجای‌مانده از آن می‌توان به سمت راست ایوان طاق‌بستان که صحنه شکار گوزن به دست خسروپرویز را در سه صحنه سوار بر شبدیز نشان می‌دهد، اشاره کرد. شاه میان ملازمان و نوازندگان بسیاری قرار دارد؛ یکی از ملازمان چتری را بالای سر او گرفته است، در صحنه میانی، شاه در حال شکار گوزن‌هاست و در صحنه آخر، کمان به گردن انداخته و در بازگشتی شکوهمندانه از شکار طربناک خویش است.

اتفاق از وقوع چنین امری آگاه می‌شوند، اما حتی در صورت اطلاع آنها در زمان اجرا نیز به دلیل نبودن مرجعی مشخص برای پیگیری سردرگم می‌شوند و بدین‌ترتیب از پیگیری حقوق مادی و معنوی خویش صرف‌نظر می‌کنند و سکوت را به مناقشه با هم‌بندون خویش ترجیح می‌دهند. از آنجایی که بدون وجود قوانین و قواعد صنفی نمی‌توان انتظار داشت که اقدامات فردی مترجمان ثمربخش باشد، لذا مترجمان آثار نمایشی که نام آنها در ذیل می‌آید خواستار آندند که فرایندی از سوی مرکز هنرهای نمایشی ندوین و به تماشاخانه‌های دولتی و خصوصی ابلاغ شود که بر مبنای آن، هم از وقوع چنین اموری در آینده پیشگیری نماید و هم در صورت بروز مشکلات، به مسائل حقوقی مترجمان رسیدگی شود». این نامه در پایان به این نکته اشاره کرده که نمایندگان مترجمان آماده‌اند در جلساتی حضوری، «پیشنهادها، راهکارها و یا ملاحظات تخصصی»‌شان را به مرکز هنرهای نمایشی ارائه کنند. عبدالله کوثری، محمدرضا خاکی، محمود حسینی‌زاد، حمید امجد، رضا سرور، منصور براهمی، حمید احیاء، ژیل اسماعیلیان، داود دانشور، ناصر حسینی‌مهر، شهرام زرگر، آرتین کلکار، حسن ملکی، احسان نوروزی، مهشید نونهالی و...

از جمله امضاکندگان این نامه هستند. **سروایرانی برای لوریس چکناواریان** ● سومین دوره آیین اهدای جایزه سرو ایرانی، پنجشنبه، ۱۴ تیر، برگزار می‌شود و لوریس چکناواریان دریافت‌کننده یکی از دو سرو این مراسم خواهد بود. در این برنامه تندیس سرو سایه‌فکن به لوریس چکناواریان، رهبر ارکستر و آهنگ‌ساز برجسته ایرانی و سجاد آیدنلو، شانهامه‌شناس و استاد دانشگاه، اهدا خواهد شد. لوریس چکناواریان که اکنون ۸۱ سال دارد، در بروجرد از پدر و مادری ارمنی‌تبار زاده شد. او در وین و میشیگان تحصیلات خود را ادامه داده و بیش از ۷۵ اثر موسیقی ساخته و بارها در مهم‌ترین صحنه‌های موسیقی جهان به رهبری ارکستر پرداخته است. آثاری از او که مورد توجه علاقه‌مندان میراث فرهنگی ایران قرار گرفته است، عبارتند از: اپرای پردیس و پریسا، اپرای رستم و سهراب، اپرای شمس و مولانا، باله سیمرغ، آهنگ نور و صدا برای برنامه شبانه تخت جشید، سمفونی پرسپولیس و سمفونی کورش کبیر که این آخری به تازگی منتشر شده است.

● سومین دوره آیین اهدای جایزه سرو ایرانی، پنجشنبه، ۱۴ تیر، برگزار می‌شود و لوریس چکناواریان دریافت‌کننده یکی از دو سرو این مراسم خواهد بود. در این برنامه تندیس سرو سایه‌فکن به لوریس چکناواریان، رهبر ارکستر و آهنگ‌ساز برجسته ایرانی و سجاد آیدنلو، شانهامه‌شناس و استاد دانشگاه، اهدا خواهد شد. لوریس چکناواریان که اکنون ۸۱ سال دارد، در بروجرد از پدر و مادری ارمنی‌تبار زاده شد. او در وین و میشیگان تحصیلات خود را ادامه داده و بیش از ۷۵ اثر موسیقی ساخته و بارها در مهم‌ترین صحنه‌های موسیقی جهان به رهبری ارکستر پرداخته است. آثاری از او که مورد توجه علاقه‌مندان میراث فرهنگی ایران قرار گرفته است، عبارتند از: اپرای پردیس و پریسا، اپرای رستم و سهراب، اپرای شمس و مولانا، باله سیمرغ، آهنگ نور و صدا برای برنامه شبانه تخت جشید، سمفونی پرسپولیس و سمفونی کورش کبیر که این آخری به تازگی منتشر شده است.

● سومین دوره آیین اهدای جایزه سرو ایرانی، پنجشنبه، ۱۴ تیر، برگزار می‌شود و لوریس چکناواریان دریافت‌کننده یکی از دو سرو این مراسم خواهد بود. در این برنامه تندیس سرو سایه‌فکن به لوریس چکناواریان، رهبر ارکستر و آهنگ‌ساز برجسته ایرانی و سجاد آیدنلو، شانهامه‌شناس و استاد دانشگاه، اهدا خواهد شد. لوریس چکناواریان که اکنون ۸۱ سال دارد، در بروجرد از پدر و مادری ارمنی‌تبار زاده شد. او در وین و میشیگان تحصیلات خود را ادامه داده و بیش از ۷۵ اثر موسیقی ساخته و بارها در مهم‌ترین صحنه‌های موسیقی جهان به رهبری ارکستر پرداخته است. آثاری از او که مورد توجه علاقه‌مندان میراث فرهنگی ایران قرار گرفته است، عبارتند از: اپرای پردیس و پریسا، اپرای رستم و سهراب، اپرای شمس و مولانا، باله سیمرغ، آهنگ نور و صدا برای برنامه شبانه تخت جشید، سمفونی پرسپولیس و سمفونی کورش کبیر که این آخری به تازگی منتشر شده است.

در پروژه ایران- ایران ضمن برگزاری پرفورمنس آرت آراتا

تقدیر از پرویز کیمیای

سؤالی که به نظر می‌رسد مخاطبان را درگیر خودش نمی‌کند و اگر می‌کند، ظاهرا جز به شکل تلاش مجدانه و جنون‌آسا برای آزایی‌درآوردن حیوان نیست. ضربات شدت می‌گیرند، درد اوج می‌گیرد، فریادی می‌شود، فرومی‌میرد و حیوان بر زمین می‌افتد.

غوغای شادمانه پس از پیروزی فضای تاریک سردابه مانند تماشاخانه را فرامی‌گیرد. «ما کشتیم، ما بردیم».

اما با پایان‌گرفتن پرفورمنس، طبیعتا دوقطبی‌بودن فضا بر جای خود باقی است؛ اما ی بزرگی که به نظر نمی‌رسد مخاطبان را درگیر خود کرده باشد. به تعبیری ما در منطقه خطر قرار داریم؛ منطقه هشدارآمیز خطر. منطقه مؤکدشده به نوارهای زرد. گوزن نشانه مکرر حیات روزمره خود ماست، اگر انگشت اشارتِ خطر ما را نشانه گرفته باشد.

گفته می‌شود تماشاگران روم باستان به تلون مزاج و سرگرمی‌طلبی شهره بودند تا آنجا‌که آدمیان و حیوانات را قربانی این عطش فرورنانشستی خود می‌کردند. در میان خونریزی‌های شهیر آمفی‌تاترها، بازی‌ای وجود داشت که طرفداران بسیاری داشت؛ وناسیون که با حضور و مشارکت حیوانات عموما وحشی شکل می‌گرفت (اگرچه اغلب این حیوانات تربیت‌شده بودند و فقط نمایش می‌دادند).

در وناسیون، یا حیوانات مختلف به جنگ با یکدیگر می‌پرداختند، یا به مقابله با انسان‌ها می‌رفتند. البته از حیوانات استفاده دیگری هم می‌شد؛ یک نمونه آن نمایش ارفنوس که بازیگر نقش «ارفه»، جنایت‌کاری بود که در حالی که می‌نواخت و حیوانات را به رقص و شادی واداشته بود، به دست خرسی تکه‌پاره شد.

اجراهای کنسرت ویژه بانوان و تک‌نوازی سنتور

تهیه‌کنندگی آن را محسن اعتمادزاده برعهده دارد. تازه‌ترین اجرای

این گروه پیش‌تر نیز اجراهای موفقی در فرهنگ‌سرای نیاوران داشته

و با استقبال خوب مخاطبان روبه‌رو شده است. کنسرت گروه موسیقی دلپار ویژه بانوان، سه‌شنبه، ۱۲ تیر، ساعت ۲۱ در سالن خلیج فارس فرهنگ‌سرای نیاوران برگزار خواهد شد. علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه بلیت به سایت ایران‌کنسرت یا گیشه فرهنگسرا مراجعه کنند.